

Nəsillərə nümunə

Görkəmli alimin elmi və ədəbi yaradıcılığı

İnsan həyatı zirvələrin belinə dolanan cığırlara bənzəyir. Bu cığırlar gədənərdən cəsəət, mətinlik tələb edir. Bəzən onlar uzaqlarda görünən əlçatmaz, ünyetməz zirvələrə baxanda ümidlərini itirib geri dönürlər. Elə insanlar da var ki, yorulmur, daim irəliyə, ucaliğa çalışırlar. İslam İbrahimov yüksəkliyə, zirvələrə can atan insanlardan biridir.

O, 1948-ci il yanvar ayının 17-də Tovuz rayonunun Əlibəyli kəndində kolxozçu ailəsində anadan olmuşdur. 1955-ci ildə Əlibəyli kənd orta məktəbinə daxil olmuş və 1966-cı ildə XI sinfi bitirmişdir. Həmin ildə D.Bünyadzadə adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun (indi Dövlət İqtisad Universiteti adlanır) maliyyə-statistika fakültəsinə qəbul olmuş və təhsilini 1970-ci ildə bitirmişdir. Ali məktəb illəri tələbə İslamın elmə pıyələnməsi ilə yanaşı, dünyagörüşünün formalaşmasına da böyük təsir göstərir. O, institutda dərslər əlaçısı olmuşdur. İntizamlı olmasına, yaxşı oxuduğuna və fəal tələbə olduğuna görə institutun rəhbərliyi İslamın oxuduğu orta məktəbə və valideynlərinə təşəkkür məktubları göndərmişdir.

Institutun təyinatı ilə 1970-ci ilin iyul ayından Mərkəzi Statistika İdarəsinin Respublika Hesablama Mərkəzində iqtisadçı vəzifəsində çalışmışdır. 1970-ci ilin noyabrından 1971-ci ilin noyabrına qədər hərbi xidmətdə olmuşdur. Hərbi xidməti başa vurduqdan sonra yenidən öz işində çalışmışdır.

İslam müəllimin elmə həvəsi və marağı onu yenidən təhsil aldığı instituta gətirmişdir. O, 1972-ci ilin sentyabrında D.Bünyadzadə adına Az.XTİ-nin aspiranturasına daxil olmuş və oranı 1975-ci ildə bitirmişdir. 1976-cı ilin may ayında dissertasiya müdafiə edərək xalq təsərrüfatının iqtisadiyyatı (kənd təsərrüfatı), təşkili və planlaşdırılması ixtisası üzrə iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Aspiranturanı qurtardıqdan sonra Ədliyyə Nazirliyinin tələbi ilə Elmi-Tədqiqat Məhkəmə Ekspertizası İnstitutunda 1975-ci il sentyabr ayından 1980-ci ilin noyabr ayınadək baş elmi işçi vəzifəsində işləmişdir.

1981-ci ilin mart ayından iyun ayınadək Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili İnstitutun da baş elmi işçi işləmişdir. 1981-ci ilin iyun ayından köçürmə yolu

ilə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində əmək haqqı idarəsinin rəisi, 1981-ci ilin oktyabr ayından 1986-cı ilin yanvar ayınadək Baş Plan İqtisad İdarəsinin rəisi vəzifəsində işləmişdir. İşə məsuliyyətlə yanaşması, əməksevərliyi, prinsipiallığı və təşkilatçılığı sayəsində ona daha məsul işlər tapşırılmışdır.

1983-2004-cü illərdə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin kollegiya üzvü olmuşdur.

1986-cı ildən Dövlət Aqrar Sənaye Komitəsində Plan iqtisad idarəsinin rəisi müavini, şöbə rəisi, 1989-cu ilin fevralından isə Baş Plan İqtisad İdarəsinə planlaşdırma idarəsinin rəisi, Baş idarə rəisinin müavini vəzifəsində işləmişdir. 1994-cü ilin avqustundan 1995-ci ilin sentyabrınadək kənd təsərrüfatı nazirinin müavini, 1995-ci ilin sentyabr ayından isə Baş Aqrar İslahatlar İdarəsində rəis, 2005-ci ildən 2013-cü il fevral ayına kimi Aqrar islahatlar, kənd ərazilərinin və sahibkarlığın inkişafı şöbəsinin müdiri vəzifəsində işləmişdir. Nazirlikdə 35 il işləyərək vicdanla xalqına xidmət etmişdir. 2004-cü ildən YAP-ın üzvüdür.

İ.İbrahimov bazar münasibətləri şəraitində aqrar sahənin, xüsusən kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı, idarə olunması və təşkili problemləri ilə əlaqədar materiallar hazırlanmasında bilavasitə iştirak etmiş, 30-dan çox müxtəlif səviyyələrdə təşkil olunmuş beynəlxalq və respublika yığıncaqlarında, elmi-praktiki konfranslarda və seminarlarda məruzələrlə çıxışlar etmişdir. O, aqrar iqtisadiyyatın aktual problemləri ilə əlaqədar tez-tez mətbuatda, radio və televiziya çıxışları edirdi. İslam İbrahimov aqrar bölmənin bazar münasibətlərinə keçirilməsi və fəaliyyətinin tənzimlənməsi, istehsalın keyfiyyətinin və səmərəliliyinin yüksəldilməsi yolları, forma və üsullarına dair praktiki əhəmiyyətə malik təkliflər və tövsiyələr hazırlanmasında xüsusi təşəbbüskarlıq göstərmişdir.

İşlədiyi dövrdə onun yeni təsərrüfatçılıq şəraitində iqtisadi münasibətlərin formalaşdırılması və sahibkarlığın inkişafına dair hazırladığı çoxsaylı təkliflərinə Nazirliyin Kollegiyasında baxılmış, bəyənilərək istifadə üçün müvafiq təşkilatlara göndərilmişdir.

İslam İbrahimov bazar münasibətləri şəraitində iqtisadi mexanizmin formalaşdırılması, xüsusən aqrar bölmədə islahatların həyata keçirilməsi ilə əlaqədar sahibkarlığın problemləri və iqtisadi məsələlərə dair normativ sənədlərin və proqramların hazırlanmasında fəal iştirak etmişdir. O, "Aqrar islahatın əsasları haqqında", "Sovxoz və kolxozların islahatı haqqında", "Koooperasiya haqqında", "Ailə-kəndli təsərrüfatı haqqında" qanun layihələrinin, bir sıra əsasnamə və qaydaların, "1999-2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında aqrar islahatların dərinləşdirilməsi və kənd təsərrüfatında sahibkarlığın inkişafına kömək göstərilməsinə dair Dövlət Proqramı"nın (1999), "Azərbaycan Respublikasının Ərzaq Təhlükəsizliyi Proqramı"nın (2001), "2003-2005-ci illər üçün Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və iqtisadi inkişaf üzrə Dövlət Proqramı"nın (2003), "2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı"nın (2008) və digər dövlət əhəmiyyətli sənədlərin hazırlanmasında bilavasitə iştirak etmişdir.

O, aqrar islahatların həyata keçirilməsində fəal iştirakçı olmuş, dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi ilə əlaqədar dəyərli təkliflər hazırlamış, direktiv orqanlarla müzakirəsində fəal iştirak etmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev nəzəri biliklərini təcrübədə tətbiq edən alimlərə yüksək qiymət verirdi. Ulu öndər bununla əlaqədar göstərmişdir ki, "Hər bir alim qiymətlidir. Hər bir alimin yaratdığı elmi əsərlər özünəməxsus qiymət alır. Ancaq nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirən, nəzəri fikirlərini tətbiq edə bilən və onlardan əməli nəticə götürə bilən, cəmiyyətə, ölkəyə, xalqa konkret fayda gətirən insanlar alimlərin sırasında xüsusi yer tutur".

Öz taleyini elmlə bağlayan İslam İbrahimov müntəzəm olaraq elmi axtarışlarını davam etdirmiş, tələbkar və təcrübəli mütəxəssis kimi aqrar iqtisadiyyatın elmi-nəzəri məsələləri ilə məşğul olmuşdur. O, 1996-cı ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. Doktorluq dissertasiyası aqrar bölmənin ən vacib probleminə, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artırılması və keyfiyyətinin yüksəldilməsi problemlərinə həsr edilmişdir. Tədqiqat işində mülkiyyətin və təsərrüfatçılığın müxtəlif formalarının inkişafı, kənddə yeni istehsal-iqtisadi münasibətlərin formalaşdırılması zəruriliyi nəzərə alınmaqla maldarlıq məhsulları istehsalının artırılmasının, keyfiyyətinin və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin kompleks məsələləri araşdırılmış, dəyərli təkliflər hazırlanmışdır.

Mənəli ömrünü Azərbaycanın aqrar iqtisadiyyatına həsr edən professor İslam İbrahimov 2005-ci ildən BMT-nin Beynəlxalq İnformasiya Akademiyasının həqiqi üzvüdür.

İslam müəllim respublikamızda tanınmış, yüksək intellektual səviyyəli iqtisadçı kimi mənəli və şərəfli ömür yolu keçmiş, özünün əməksevərliyi, təşkilatçılıq bacarığı və zəhməti nəticəsində böyük uğurlar qazanmışdır. O, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 22 iyun tarixli sərəncamı ilə "Dövlət qulluğunda səmərəli fəaliyyətinə görə medal" ilə təltif olunmuş, 2012-ci ilin 31 oktyabr tarixli sərəncamı ilə kənd təsərrüfatının inkişafında xidmətlərinə görə "Əməkdar Kənd Təsərrüfatı İşçisi" fəxri adına layiq görülmüşdür.

Bütün ömrünü elmə sərf edən görkəmli alim uzun illər ərzində gərgin əməyi sayəsində aqrar iqtisadiyyatın müxtəlif aspektlərini əks etdirən problemləri dərinlən, yüksək elmi səviyyədə təqdim etməklə Azərbaycan aqrar elminə böyük töhfələr vermişdir. Professor İ.İbrahimovun 300-dən çox əsəri, o cümlədən 20-dən çox kitab, monoqrafiyası və dərslər vəsaiti dərc olunmuşdur. O, "Əmək və məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması yolları" (1982); "Heyvandarlıqda keyfiyyət" (1985); "Bazar iqtisadiyyatı və qiymət" (1992); "Bazar iqtisadiyyatı şəraitində

keyfiyyət və səmərəlilik" (1994); "Aqrar islahatın təşkilatı-iqtisadi mexanizmi" (1998); "Aqrar iqtisadiyyatın aktual problemləri" (2002); "Aqrar iqtisadiyyatın əsasları" (2003); "Kənd təsərrüfatının mövcud inkişaf meyilləri və milli sahibkarlığın problemləri" (2003); "Sahibkarlıq fəaliyyətinin iqtisadi-hüquqi mexanizmi" (2004); "Kənd təsərrüfatının inkişafı və sahibkarlığın formalaşması problemləri" (2005); "Aqrar islahatlar və sahibkarlığın inkişafı" (2005); "Regionlarda sahibkarlığın inkişaf meyilləri və xüsusiyyətləri" (2007); "Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsi məsələləri" (2010); "Məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi" (2014); "Ətraf mühitin iqtisadiyyatı" (2015); "Aqrar sahənin iqtisadiyyatı" (2016); "Sənayedə investisiya və innovasiya fəaliyyəti" (2017); "Sənayenin təşkili və idarə edilməsi" (2018) kitablarının müəllifidir.

Professor 1995-2011-ci illərdə Yunanıstanda, Fransada, İtaliyada, Türkiyədə, Böyük Britaniyada, Almaniyada, ABŞ-da, Hollandiyada, İsraildə və Macarıstanda ezamiyyətdə olmuş, aqrar iqtisadiyyatın aktual məsələləri ilə əlaqədar beynəlxalq seminar və görüşlərdə çıxışlar etmişdir. İslam İbrahimov fədakar alim olmaqla yanaşı, həm də səmimi, prinsipial, genişürekli, həssas qəlbli, qayğıkeş, xeyirxah alim kimi gənc nəsəə örnək ola biləcək bir insandır. O, elmi kadrların hazırlanmasında fəal iştirak edir. Professorun rəhbərliyi ilə 16 nəfər elmlər namizədi müdafiə etmiş, 30-dan çox elmlər namizədi və elmlər doktorunun rəsmi opponenti olmuş və hazırda 5 nəfər dissertantın elmi rəhbəridir. İ.İbrahimov 1993-cü ildən Elmi-Tədqiqat Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili İnstitutunun, 2011-ci ildən isə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin ixtisaslaşdırılmış müdafiə şurasının üzvü olmuşdur. Professor hazırda Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında AAK-da İqtisadiyyat elmləri üzrə Ekspert Şurasının üzvüdür. O, həyatının ən gözəl dövrünü gənclərə həsr edərək, elmi-pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olur və hazırda Bakı Biznes Universitetində kafedra müdiri vəzifəsində çalışır.

İslam İbrahimov həm də sözə, şeirə

bağlı insandır. O, doğulub boya-başa çatdığı Tovuzun Əlibəyli kəndinin adını özünə təxəllüs götürmüşdür. Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Onun "Sevirəm de..." (2000), "Unuda bilmirəm..." (2004), "Duyğulu anlarım..." (2011), "Sevdi duyğuları..." (2017) şeirlər kitabı nəşr olunmuşdur. "Araz" Ali Ədəbi mükafatı, "İlin vətənpərvər adamı", "Şərəf" və "Qızıl Qələm" mükafatı laureatıdır. Şeirlərinə bəstələnmiş mahnılar tanınmış müğənnilər tərəfindən oxunur. İslam İbrahimov həm də publisist məqalələri ilə tanınır. Onun "Nizami poeziyasında kənd təsərrüfatı", "Səməd ürəklərdə yaşayır", "Zirvələr oğluyam deyən şair..." və s. sərlövhəli yazıları maraqla qarşılanmışdır. İslam müəllimi 70 illik yubileyi münasibətilə təbrik edirik və ona Azərbaycanın aqrar iqtisadiyyatının güclənməsi uğrunda fəaliyyətində, həyatda, elmi-pedaqoji yaradıcılığında yeni-yeni nailiyyətlər, müvəffəqiyyətlər və cəsağılığı arzulayırıq.

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
akademik, Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri,
Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqının sədri.
İbad ABBASOV,
Bakı Biznes Universitetinin rektoru, iqtisad elmləri doktoru, professor.